

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра всесвітньої історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Джерелознавство історії міжнародних відносин».

Освітня програма «Історія та археологія»

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 10 від “6” червня 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Джерелознавство історії міжнародних відносин
Викладач (-і)	Бурачок Лілія Василівна
Контактний телефон викладача	0677155524
Е-mail викладача	lilia.burachok@gmail.com
Формат дисципліни	Денна, заочна, дистанційна
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС (90 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewAllCourseInCategory&id_cat=46
Консультації	0
2. Анотація до курсу	
<p>Роль джерелознавства в історії міжнародних відносин помітно зростає в сучасних умовах, коли однією з характерних рис сьогодення світу, тенденцій його розвитку стала гуманізація суспільних відносин, зростання інтересу людей на всіх континентах до історії минулого і глобальних проблем сьогодення. У вирішенні насущних завдань люди спираються на уроки минулого, шукають моральну підтримку в історичному досвіді своїх предків. Саме тому простежується зростання ролі історичної науки, усіх її галузей, у тому числі й джерелознавства.</p> <p>Джерелознавство історії міжнародних відносин як важливий компонент історичної науки, є складною науковою системою. Без розгляду предмету та об'єкту, дослідницьких і дидактичних завдань, основних етапів розвитку, не можна з'ясувати їхні суть як науки і навчальної дисципліни.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: запропонований курс покликаний поглибити історичні знання студентів з історії джерелознавства міжнародних відносин. і є складовою частиною системно фахової підготовки. Його актуальність обумовлюється насамперед складністю і суперечливістю міжнародних відносин західних і східних країн у. Мета спецкурсу полягає в тому, щоб дати студентам знання з теорії і методології джерелознавства, практичні навички роботи з історичними джерелами, інформацію про існуючі письмові джерела. Студенти повинні ознайомитись з найвідомішими документами і матеріалами з «Історії джерелознавства міжнародних відносин.», вміти їх аналізувати та використовувати в навчальному і науковому процесі.</p> <p>вміти</p> <ul style="list-style-type: none"> • збирати, систематизувати, аналізувати й використовувати джерельно-монографічний матеріал при підготовці до занять з курсу; • працювати з історичними джерелами, науковою літературою; • застосовувати методи наукового дослідження при вивченні джерелознавства історії міжнародних відносин кінця XVIII – поч. XXI ст.; • працювати з історичними джерелами і науковою літературою; • застосовувати отримані знання при написанні реферативних, курсових, кваліфікаційних, дипломних, магістерських робіт, організації науково-дослідної роботи, підготовці наукових виступів на конференціях, диспутів, круглих столів тощо. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>	

ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово..

ЗК 6 Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 9 Здатність бути критичним і самокритичним.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 1 Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

СК 2 Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

СК 3 Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

СК 8 Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

СК 9 Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	134

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5	032 «Історія. Археологія»	3	Вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<i>Дипломатична спадщина Стародавнього Єгипту</i> 1. Єгипет у міжнародному житті Стародавнього Сходу:	<i>Семінар 1</i>	1.Єгипетсько-хетський договір 1296 р. до н.е.: процедура укладення і значення. 2.Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу. Київ, 2002.	2	1-5	Впродовж семінару

<p>основні лінії зовнішньої політики.</p> <p>2. Практика ведення переговорів і дипломатичне листування.</p> <p>3. Давньоєгипетські посли як особлива категорія службовців.</p> <p>4. Єгипетсько-хетський договір 1296 р. до н.е.: процедура укладення і значення.</p>		<p>3. Дудка Раїса Анатоліївна, Лейберов Олексій Олегович. Історія стародавнього світу: курс лекцій / Ніжин : Вид-во НДУ, 2009. 348с.</p> <p>4. Зінченко Арсен Леонідович. Історія дипломатії від давнини до нового часу: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спец. міжнар. відносин та історії. К. : РВЦ"Проза", 2005. 560с</p> <p>5. Історія стародавнього світу: Навч. посібник. / Ігор Якович Щупак (авт.-упоряд.) Запоріжжя : Прем'єр, 2004. 304с.</p> <p>6. Малій Ольга Володимирівна. Історія стародавнього світу. Життя людей у первісні часи. Історія Стародавнього Сходу: Робочий зошит. К. : Абрис, 2000. 79с.</p> <p>7. Романюк Наталія Іванівна. Історія дипломатії: (Програма курсу і плани семінарських занять для студ. ф-ту міжнародних відносин) / Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. Факультет міжнародних відносин. Луцьк : Редакційновидавничий відділ "Вежа" Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. 30с.</p>			
<p><i>Еволюція форм і методів дипломатії в Стародавній Греції</i></p> <p>1. Перші форми міжнародних зв'язків у давньогрецькому суспільстві.</p> <p>2. Критерії відбору на посольську службу. Функції та статус посла.</p> <p>3. Застосування дипломатії в ході греко-перських війн.</p> <p>4. Дипломатична складова Пелопоннеської війни.</p> <p>5. Дипломатичне підґрунтя встановлення македонської гегемонії в Греції</p>	<p><i>Семінар 2</i></p>	<p>1. Колісніченко Анатолій Іванович. Історія держави і політико-правових вчень Стародавньої Греції та Риму: Навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти, що навч. за напрямом політологія та правознавство / Миколаївський держ. гуманітарний ун-т ім. Петра Могили. Миколаїв : Видавництво МФ НаУКМА, 2002. 274с</p> <p>2. Плутарх. Порівняльні життєписи. К., 1991.</p> <p>3. Шалагінова Олександра Іллівна, Шалагінов Борис Борисович. Історія стародавнього світу. К. : Зодіак-Еко, 2003. 255с.</p> <p>4. Зінченко Арсен Леонідович. Історія дипломатії від давнини до нового часу: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спец. міжнар. відносин та історії. К. : РВЦ"Проза", 2005. 560с</p> <p>5. Історія стародавнього світу: Навч. посібник. / Ігор Якович Щупак (авт.-упоряд.) Запоріжжя : Прем'єр, 2004. 304с.</p>	<p>2</p>	<p>1-5</p>	<p>Впродовж семінару</p>

		6. Малій Ольга Володимирівна. Історія стародавнього світу. Життя людей у первісні часи. Історія Стародавнього Сходу: Робочий зошит. К. : Абрис, 2000. 79с. 7. Фукидід. Кн. IV // Хрестоматія з історії філософії. ., 1998			
<i>Дипломатія в структурі державного управління республіканського Риму</i>	<i>Семинар 3</i>	1.Плутарх. Порівняльні життєписи. К., 1991. 2.Балух Василь Олексійович, Коцур Віктор Петрович. Історія стародавнього Риму: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. Чернівці : Книги XXI, 2005. 680с. 3. Петrenchко О. Суспільно-політичний розвиток Римської Імперії в I – на початку III ст. н. е.: від «відновленої» Республіки до сенатської монархії. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 396 с. 4. Аристотель. Політика // Хрестоматія з історії держави і права зарубіжних країн. К., 1998. Т. 1. 5. Дембінські А., Йоньца М. Римське право та правова культура Європи. Люблін. 2008. 150 с 6. Брусиловська І.О. Коваль І.М. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. - сер. XVII ст. н.е.)	2	1-5	Впродовж семінару
<i>Візантійська дипломатія між Сходом і Заходом</i>	<i>Семинар 4</i>	1. Острогорський Г. Історія Візантії. Львів, 2002. 2. Дудка Раїса Анатоліївна, Лейберов Олексій Олегович. Історія стародавнього світу: курс лекцій /. Ніжин : Вид-во НДУ, 2009. 348с. 3. Зінченко Арсен Леонідович. Історія дипломатії від давнини до нового часу: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. спец. міжнар. відносин та історії. К. : РВЦ"Проза", 2005. 560с 4. Історія стародавнього світу: Навч. посібник. / Ігор Якович Щупак (авт.-упоряд.) Запоріжжя : Прем'єр, 2004. 304с. 5. Малій Ольга Володимирівна. Історія стародавнього світу. Життя людей у первісні часи. Історія Стародавнього Сходу: Робочий зошит. К. : Абрис, 2000. 79с. 6. Романюк Наталія Іванівна. Історія дипломатії: (Програма курсу і плани	2	1-5	Впродовж семінару

		семинарських занять для студ. ф-ту міжнародних відносин) / Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. Факультет міжнародних відносин. Луцьк : Редакційновидавничий відділ "Вежа" Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. 30с 7. Брусиловська І.О. Коваль І.М. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. - сер. XVII ст. н.е.)			
<i>Київська Русь на міжнародній арені</i> 1. Від перших посольств до зародження державної дипломатії. 2. Основні напрями і зміст дипломатії Володимира Святославича. 3. Дипломатія Ярослава Мудрого та його наступників. 4. Давньоруський посольський звичай. 5. Міжнародні відносини та дипломатія Галицько-Волинського князівства.	<i>Семинар 5</i>	1. Літопис Руський. К., 1989. 2. Повість минулих літ 3. Слово про закон і благодать 4. Руська правда 5. Устав дітям 6. Наливайко Д. Очима Заходу: Рецепція України в Західній Європі XI- XVIIIст. К., 1998. 7. Нариси з історії дипломатії України / Відп. ред. В.А.Смолій. 2001. 8. Подаяк Н. Г. Таємна дипломатія: папа Григорій VII і великий київський князь Ізяслав Ярославич // Науковий вісник Дипломатичної академії України. К., 1998. Вин. 1. С. 40-42. 9. Корона Данила Галицького: Волинь і Галичина в державно-політичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього та класичного середньовіччя. К.: Стилос, 2006. 575 с. 10. Грабовецький В. В. Галич – столиця Ростиславовичів і Романовичів у міжнародних взаєминах XII–XIII ст. // Галич і Галицька земля: зб. наук. праць / Відп. ред. П. П. Толочко. К.; Галич: ІА НАНУ; НЗ «Давній Галич», 1998. С. 43–83 11. Брусиловська І.О. Коваль І.М. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. - сер. XVII ст. н.е.) 12. Історія міжнародних відносин у давні часи: навчальний посібник	2	1-5	Впродовж семінару
<i>Дипломатичний спадок середньовічної Італії. Італійські міста-держави</i> 1. Церковні і світські інтереси папської дипломатії.	<i>Семинар 6</i>	1. Ціватий В.Г. Нікколо Макіавеллі (1469-1527): політико-дипломатичні погляди і діяльність (у вимірах XXI століття). Науковий вісник Дипломатичної академії України. 2013. Вип. 20 .С. 250-252.	2	1-5	Впродовж семінару

<p>2. Флорентійська школа дипломатії та її видатні представники.</p> <p>3. Характер і особливості венеціанської дипломатії.</p> <p>4. Організація консульської та посольської справи.</p>		<p>2. Ціватий В.Г. Інституції та дилеми європейської дипломатичної практики доби раннього Нового часу (XVI-XVIII ст.). Науковий вісник Дипломатичної академії України. 2016. Вип. 23.Ч. I. Серія «Історичні науки». С. 136-141.</p> <p>3. Ціватий В.Г. Політика, дипломатія і фортуна Нікколо Макіавеллі: погляд із XXI століття. Зовнішні справи. 2014. N 8. С. 52-53.</p> <p>4.Кочур Г. Джованні Боккаччо: Вступна стаття до видання Декамерону 1964 року у перекладі Миколи Лукаша / Григорій Кочур // Дж. Боккаччо. Декамерон.Х.: Фоліо, 2004. С. 3-26.</p> <p>5. Ціватий В.Г. Данте Аліг'єрі: політичний діяч, поет і дипломат / Вячеслав Ціватий // Зовнішні справи. 2016. №2. С. 26-31.</p> <p>6. Данте. Божественна комедія / Переклад Є. Дроб'язка. Харків: Фоліо, 2001. 608 с</p> <p>7. Ржевська В.С. Міжнародно-правові ідеї Данте Аліг'єрі щодо підтримки миру / В. С. Ржевська // Часопис Київського університету права. 2013. № 1. С. 316–320</p> <p>8. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право / В. М. Репецький. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : Знання, 2006. 372 с.</p> <p>9. Гавриленко О.А. Генеза консульських установ держав Європи у стародавній час та добу середньовіччя / О. А. Гавриленко // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». № 7. 2018. С. 16-20.</p> <p>10. Дейвіс Норман. Європа: Історія / Норман Дейвіс; пер. з англ.: П. Тарашук, О. Коваленко. К.: Основи, 2000. 1464 с., іл. С. 540–541.</p> <p>11. Григор'єва Т. Історія дипломатії: від давнини до кінця XVIII ст. : навч. посіб., Нац ун-т «Києво-Могилянська академія», 2014. 176 с</p> <p>12. Beverly T. Diplomacy and Elites: Venetian Ambassa 13 dors, 1454-1494 Leicester, 1999</p>			
---	--	--	--	--	--

<p><i>Міжнародні відносини у ранній період Нового часу</i></p> <p>1. Формування національних держав та становлення принципу державного інтересу в політиці.</p> <p>2. Франко-габсбурзьке протистояння в XVI ст. Крах спроб створення все європейської християнської імперії.</p> <p>3. Європейські держави у Тридцятилітній війні. Дипломатія й Ришельє.</p> <p>4. Вестфальський мир 1648 р. та його наслідки.</p>	<p>Семинар 7</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Юрій М. Ф. Політологія : підручник / М. Ф. Юрій. К. : Дакор, 2006. 256 с 2. Колодій А. Нація як суб'єкт політики / А. Колодій. Львів : Кальварія, 1997. 3. Цьольнер Е. Історія Австрії. Львів, 2001. 712 с. 4. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV – XVIII ст. Структури повсякденності: можливе і неможливе. Київ : Основи, 1995. Т. I. 542 с. 5. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодні. Київ : Критика, 2004. 462 с. 6. Дворнік Ф. Слов'яни в Європейській історії та цивілізації. Київ : Дух і Літера, 2000. 528 с. 7. Зінченко А. Історія дипломатії: від давнини до початку нового часу. Навчальний посібник. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с. 8. Ціватий В. Г. Європейська зовнішня політика доби раннього Нового і Нового часу: проблеми інституціоналізації (теоретико-методологічний аспект) // Науковий вісник Дипломатичної академії України. Київ: «ДЕМІД», 2000. Вип. 4. С. 268-274. 9. Дмитрієв А. І. Вестфальський мир 1648 року і сучасне міжнародне право: монограф. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 426 с. 10. Баран З. А., Качараба С. П., Сіромський Р. Б., Чума Б. П. Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу (кінець XV – початок XIX ст.) : навч. посіб. / З. А. Баран, С. П. Качараба, Р. Б. Сіромський, Б. П. Чума; за ред. З. А. Баран. К. : Знання, 2015. 533 с 11. Ададуров В. Історія Франції: королівська держава та створення нації (від початків до кінця XVIII століття) / Ададуров В. Львів: Вид-во УКУ, 2002. 418с. 12. Хижняк І. А. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648–1918): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Хижняк І. А. К.: Вид. дім «Персонал», 2009. 224 с. 13. Троян І. Трансформація ідеї державного суверенітету в системі міжнародних відносин 	<p>2</p> <p>1-5</p>	<p>Впродовж семінару</p>
--	------------------	--	---------------------	--------------------------

		XV–XVII ст. // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. Випуск 21. С. 33–39. 14. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с.			
1. Дипломатія європейських держав в роки боротьби за іспанську та австрійську "спадщини". 2. Перегрупування держав в середині XVIII ст. Дипломатичне маневрування напередодні та під час Семилітньої війни. 3. Становлення американської дипломатії та її діяльність в період війни за незалежність.	Семинар 8	1. Циватий В.Г. Європейська зовнішня політика доби раннього Нового і Нового часу: проблеми інституціоналізації // Науковий вісник Дипломатичної академії України. К., 2000. Вип. 4. С. 268-274. 2. Зінченко А. Історія дипломатії. Навчальний посібник. 2002. 433 3. Тимченко Л.Д. Міжнародне право: підручник / Л.Д. Тимченко, В.П. Кононенко. К.: Знання, 2012. 631 с. (Вища освіта XXI століття)	2	1-5	Впродовж семінару
<i>Тема: Предмет, структура і завдання джерелознавства.</i> 1.Визначення предмету джерелознавства. 2.Завдання історичного джерелознавства. 3.Структура джерелознавства. 4.Зв'язок джерелознавства з іншими галузями знання.	Лекція 1	1. Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995. 2. Архівознавство. Підручник. (Керівн. автор. кол. Я.С. Калакура).К., 1998. 3. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986. 4. Джерелознавство історії України: Довідник. К., 1998. 5. Історичне джерелознавство: Підручник / Я. Калакура, І. Войцехівська, С. Павленко. К.: Либідь, 2002.	2		Впродовж лекції
<i>Тема: Класифікація історичних джерел.</i> 1.Наукова класифікація джерел як теоретико-методологічна процедура. 2.Поняття класифікаційної схеми.	Лекція 2	1. Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995. 2. Джерелознавство історії України: Довідник. К., 1998. 3. Історичне джерелознавство: Підручник / Я. Калакура, І. Войцехівська, С. Павленко. К.: Либідь, 2002.	2		Впродовж лекції
<i>Тема: Класифікація історичних джерел.</i> 1.Типологічна класифікація історичних джерел.	Лекція 3	1.Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995. 2. Архівознавство. Підручник. (Керівн. автор. кол. Я.С. Калакура). К., 1998.	2		Впродовж лекції

2.Видова класифікація історичних джерел.		3. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986.			
<i>Тема: Загальна класифікація джерел з історії міжнародних відносин нового і новітнього часу.</i> 1. Поняття історичні джерела. Типи джерел. 2. Класифікація письмових джерел.	<i>Лекція 4</i>	1.Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995. 2. Архівознавство. Підручник. (Керівн. автор. кол. Я.С. Калакура). К., 1998. 3. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986.	2		Впродовж лекції
<i>Тема: Законодавчі акти як джерело з іст. М.В.</i> 1. Види законодавчих актів та їх значення як історичного джерела. 2. Основні публікації законодавчих актів. 3. Джерелознавчий аналіз законодавчих актів.	<i>Лекція 5</i>	1.Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995. 2. Архівознавство. Підручник. (Керівн. автор. кол. Я.С. Калакура). К., 1998. 3. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986.	2		Впродовж лекції
<i>Тема: Особливості наукового використання дипломатичних документів.</i> 1. Загальний зміст і завдання джерелознавчого аналізу документів. 2. Джерелознавчий аналіз і прийоми роботи з дипломатичними документами.	<i>Лекція 6</i>	1.Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995. 2. Архівознавство. Підручник. (Керівн. автор. кол. Я.С. Калакура). К., 1998. 3. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986.	2		
<i>Тема: Парламентські документи як дж. з іст. МВ</i> 1. Організація і функціонування парламентів. Види парламентських документів 2. Основні публікації парламентських документів та особливості їх джерелознавчого аналізу.	<i>Лекція 7</i>	1.Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995. 2. Архівознавство. Підручник. (Керівн. автор. кол. Я.С. Калакура). К., 1998. 3. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986.	2		Впродовж лекції
<i>Тема: Мемуарні джерела.</i>	<i>Лекція 8</i>	1.Санцевич, А. В. Спогади і виступи про досвід роботи як історичне джерело [Текст] / А. В.	2		Впродовж лекції

1. Мемуарні джерела, їх жанри та різновиди. Особливості та значення їх як історичного джерела. 2. Найважливіші публікації мемуарних джерел. Особливості їх джерелознавчого аналізу.		Санцевич // Джерелознавство з історії Укр. РСР післявоєнного періоду (1945–1970). К., 1972. С. 108–140. 2. Маслюченко, Г. О. Художні мемуари та автобіографічна повість в українській літературі 90-х років ХХ століття [Текст] : автореф. дис. ... канд. філол. наук / Г. О. Маслюченко. Д., 2004. 18 с.			
<i>Тема: Преса як джерело з іст. МВ.</i> 1. Походження, осн. види преси та її знач, як історичного джерела 2. Жанри публікацій у періодиці 3. Методика вик. преси в історичному дослідженні. 4. Бібліографічний показувані та інша інформація про пресу.	<i>Лекція 9</i>	1. Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995. 2. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986.	2		Впродовж лекції
<i>Тема: Преса як джерело з іст. МВ</i> 1. Методика вик. преси в історичному дослідженні. 2. Бібліографічний показувані та інша інформація про пресу.	<i>Лекція 10</i>	1. Федченко П.М. Преса та її попередники К., 1969	2		Впродовж лекції
<i>Тема: Епістолярна спадщина як історична історична спадщина</i> 1. Епістолярні джерела, їх особливості та значення. 2. Методика використання епістолярних джерел в історичній документації	<i>Лекція 11</i>	1. Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995. 2. Архівознавство. Підручник. (Керівн. автор. кол. Я.С. Калакура). К., 1998. 3. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986.	2		Впродовж лекції
<i>Тема: Дипломатичні документи</i> 1. Поняття дипломатії. Організація дипломатичної служби у новітній час. 2. Дипломатична документація: походження, значення і склад. 3. Зберігання і публікації дипломатичних документів	<i>Лекція 12</i>	1. Дипломатія сучасної України. К., 1997. 2. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986.	2		Впродовж лекції
<i>Тема: Дипломатичні документи</i>	<i>Лекція 13</i>	1. Гуменюк Б.Т. Основи дипломатичної та консульської служби. К. 1998.	2		Впродовж лекції

1. Зберігання і публікації дипломатичних документів					
<i>Тема: Аналітична критика історичних джерел.</i> 1. Поняття джерелознавчої критики, її структура і завдання. 2. Основні завдання аналітичної критики.	<i>Лекція 14</i>	1. Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995. 2. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986.			Впродовж лекції
<i>Тема: Аналітична критика історичних джерел.</i> 1. Синтетична критика джерел. 2. Методика використання масових джерел.	<i>Лекція 15</i>	1. Ковальський М.П. Актуальні проблеми джерелознавства історії України XVI – XVII ст. // Український археографічний щорічник. Вип. I. К.: Наукова думка, 1992. 2. Макарчук С. Писемні джерела з історії України: Курс лекцій. Львів: Світ, 1999.	2		Впродовж лекції
<i>Самостійна робота</i>	1	Поняття історичного джерела. Типи джерел. (3)			
	2	Класифікація джерел з історії міжнародних відносин.			
	3	Поняття дипломатії. Орієнтація дипломатичної служби у новий і новітній час. . (3)			
	4	Дипломатична документація: походження, склад, значення. . (3)			
	5	Зберігання і публікації дипломатичних документів. . (3)			
	6	Зміст і завдання джерелознавчого аналізу документів. . (3)			
	7	Джерелознавчий аналіз і прийоми роботи з дипломатичними документами. . (3)			
	8	Види законодавчих актів та їх значення як історичного джерела. . (3)			
	9	Основні публікації законодавчих актів. Джерелознавчий аналіз законодавчих актів. . (3)			
	10	Організація і функціонування парламентів. Види парламентських документів. . (3)			
	11	Основні публікації парламентських документів та особливості їх джерелознавчого аналізу. . (3)			
		Походження та основні види преси. Преса як джерело історії міжнародних відносин. . (3)			
	12	Методика використання преси в історичному дослідженні. . (3)			
	13	Мемуарні джерела, їх жанри та різновиди. Значення мемуарів як джерела з історії міжнародних відносин. . (3)			
	14	Найважливіші публікації мемуарних джерел. Особливості їх джерелознавчого аналізу. . (3)			
	15	Епістолярні джерела, їх особливості і значення. . (3)			
	16	Методика використання епістолярних джерел в історичному дослідженні. . (3)			
	17	Київська Русь на міжнародній арені. . (3)			
	18	Дипломатичний спадок середньовічної Італії. Італійські міста-держави. . (3)			
	19	Підйом національно-визвольного руху на Балканах. . (3)			
	20	Зовнішня політика США в другій половині XIX ст. . (3)			
	21	Входження Української козацької держави до дипломатичного простору. . (3)			
	22	Дипломатія Наполеона і європейські держави. . (3)			
	23	Міжнародні відносини у ранній період Нового часу. . (3)			
	24	Віденська система. «Священний союз» у європейській політиці. . (3)			
	25	Поняття історичного джерела. Типи джерел. . (3)			
	26	Класифікація джерел з історії міжнародних відно. (3) син.			

	<p>27 Поняття дипломатії. Орієнтація дипломатичної служби у новий і новітній час. . (3)</p> <p>28 Дипломатична документація: походження, склад, значення. . (3)</p> <p>29 Зберігання і публікації дипломатичних документів. . (3)</p> <p>30 Зміст і завдання джерелознавства, його аналізу документів. Джерелознавчий аналіз і прийоми роботи з дипломатичними документами. . (3)</p> <p>31 Джерелознавчий аналіз і прийоми роботи з дипломатичними документами. . (3)</p> <p>32 Види законодавчих актів та їх значення як історичного джерела. . (3)</p> <p>33 Основні публікації законодавчих актів. Джерелознавчий аналіз законодавчих актів. . (3)</p> <p>34 Організація і функціонування парламентів. Види парламентських документів. . (3)</p> <p>35 Основні публікації парламентських документів та особливості їх джерелознавчого аналізу. . (3)</p> <p>36 Проходження та основні види преси. Преса як джерело історії міжнародних відносин. . (3)</p> <p>37 Методика використання преси в історичному дослідженні. Бібліографічні показувані та інша інформація про пресу; її пошук використ. . (3)</p> <p>38 Мемуарні джерела, їх жанри та різновиди. Значення мемуарів як джерела з історії міжнародних відносин. . (3)</p> <p>39 Найважливіші публікації мемуарних джерел. Особливості їх джерелознавчого аналізу. . (3)</p> <p>40 Епістолярні джерела, х особливості і значення. . (3)</p> <p>41 Методика використання епістолярних джерел в історичному дослідженні. . (3)</p>
--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>100-бальна</p> <p>Контроль знань і умінь студентів здійснюється шляхом обговорення й оцінювання виступів і рефератів на семінарських заняттях, проведення письмових контрольних робіт за підсумками вивчення матеріалу першого та другого змістових модулів, співбесід і перевірки конспектів у ході відпрацювання студентами пропущених занять і отриманих негативних оцінок.</p>																												
	<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2">Оцінка ECTS</th> <th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th> <th>для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90 – 100</td> <td>A</td> <td>відмінно</td> <td rowspan="5" style="text-align: center;">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80 – 89</td> <td>B</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">добре</td> </tr> <tr> <td>70 – 79</td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60 – 69</td> <td>D</td> <td rowspan="2" style="text-align: center;">задовільно</td> </tr> <tr> <td>50 – 59</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>26 – 49</td> <td>FX</td> <td>незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td>0-25</td> <td>F</td> <td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	80 – 89	B	добре	70 – 79	C	60 – 69	D	задовільно	50 – 59	E	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
80 – 89	B	добре																											
70 – 79	C																												
60 – 69	D	задовільно																											
50 – 59	E																												
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										
Вимоги до письмової роботи	<p>1. Логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу;</p> <p>2. Повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання;</p> <p>3. Самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими;</p>																												

	<p>4. Викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки;</p> <p>4. Вміння робити висновки з розглянутих питань;</p> <p>5. Вміння аналізувати джерела.</p>
Семінарські заняття	<p>Загальні критерії оцінювання:</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Семестровий контроль проводиться у формі екзамену. Форма і термін семестрового контролю визначаються навчальним планом. Студент вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену якщо він виконав усі види робіт, передбачені її робочою програмою).</p> <p>Семестровий екзамен оцінюється від 1 до 50 балів.</p> <p>Отриманий в результаті здачі екзамену бал додається до виставлених балів за семінарські заняття і складає підсумковий семестровий бал.</p>

7. Політика курсу

Підхід до навчання студентоцентризований, стиль спілкування та взаємодії – демократичний. Вітається й заохочується активна увага під час роботи в аудиторії, творча співучасть у здобутті знань, готовність до обговорення питань, що розглядаються, як результат самостійного опрацювання рекомендованих першоджерел і літератури та самостійного пошуку інформації в мережі Інтернет. Запитання, що виникають, можливі як у ході заняття, так і в кінці, коли виділяється час для обговорення, а також на консультаціях, під час яких здійснюється й відпрацювання пропущених занять і невиконаних видів робіт.

Усіх форм навчальної співпраці стосуються вимоги Положення про запобігання плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» та Кодексу честі ПНУ, яким визначаються норми поведінки студентів і працівників університету.

Для оперативної комунікації та обміну інформацією створюємо власну групу в месенджері Viber або в одній із соціальних мереж (за вибором студентів).

Усі основні матеріали з курсу є доступні в системі дистанційного навчання університету.

8. Рекомендована література

1. Ададуров В. Історія Франції: королівська держава та створення нації (від початків до кінця XVIII століття) / Ададуров В. Львів: Вид-во УКУ, 2002. 418с.
2. Антонович В.Б. Курс лекцій з джерелознавства. К., 1995.
3. Баран З. А., Качараба С. П., Сіромський Р. Б., Чума Б. П. Історія країн Західної Європи та Північної Америки Нового часу (кінець XV – початок XIX ст.): навч. посіб. / З. А. Баран, С. П. Качараба, Р. Б. Сіромський, Б. П. Чума; за ред. З. А. Баран. К. : Знання, 2015. 533 с
4. Брусиловська І.О. Коваль І.М. Історія міжнародних відносин (сер. III тис. до н.е. - сер. XVII ст. н.е.)
5. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм, XV – XVIII ст. Структури повсякденності: можливе і неможливе. Київ : Основи, 1995. Т. I. 542 с.
6. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. Київ : Критика, 2004. 462 с.
7. Всесвітня історія: навч. посібник для студ. вузів / С. О. Голованов; за ред. Ю. М. Алексєєва. Київ: Каравела, 2006. 272 с.
8. Гавриленко О.А. Генеза консульських установ держав Європи у стародавній час та добу середньовіччя / О. А. Гавриленко // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Серія «Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм». № 7. 2018. С. 16-20.

9. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С. С. Загальна теорія політики. К.: Видавничий дім «Кондор», 2017. 226 с.
10. Грабовецький В. В. Галич – столиця Ростиславовичів і Романовичів у міжнародних взаєминах XII–XIII ст. // Галич і Галицька земля: зб. наук. праць / Відп. ред. П. П. Толочко. К.; Галич: ІА НАНУ; НЗ «Давній Галич», 1998. С. 43–83
11. Григор'єва Т. Історія дипломатії: від давнини до кінця XVIII ст. : навч. посіб., Нац ун-т «Києво-Могилянська академія», 2014. 176 с
12. Данте. Божественна комедія / Переклад Є. Дроб'язка. Харків: Фоліо, 2001. 608 с
13. Дейвіс Норман. Європа: Історія / Норман Дейвіс; пер. з англ.: П. Тарашук, О. Коваленко. К.: Основи, 2000. 1464 с., іл. С. 540–541. Дворнік Ф. Слов'яни в Європейській історії та цивілізації. Київ : Дух і Літера, 2000. 528 с.
14. Джерелознавство історії України: Довідник. К., 1998.
15. Дмитрієв А. І. Вестфальський мир 1648 року і сучасне міжнародне право: монограф. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 426 с.
16. Довгопол В.М., Литвиненко М.А., Лях Р.Д. Джерелознавство історії Української РСР. Навчальний посібник. К.: Вища школа, 1986.
17. Дудка Раїса Анатоліївна, Лейберов Олексій Олегович. Історія стародавнього світу: курс лекцій / Ніжин : Вид-во НДУ, 2009. 348с..
18. Зінченко А. Історія дипломатії: від давнини до початку нового часу. Навчальний посібник. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.
19. Єгипетсько-хетський договір 1296 р. до н.е.: процедура укладення і значення.
20. Історія стародавнього світу: Навч. посібник. / Ігор Якович Щупак (авт.-упоряд.) Запоріжжя : Прем'єр, 2004. 304с
21. Історичне джерелознавство: Підручник / Я. Калакура, І. Войцехівська, С. Павленко. К.: Либідь, 2002.
22. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу. Київ, 2002.
23. Колодій А. Нація як суб'єкт політики / А. Колодій. Львів : Кальварія, 1997.
24. Корона Данила Галицького: Волинь і Галичина в державно-політичному розвитку Центрально-Східної Європи раннього та класичного середньовіччя. К.: Стилос, 2006. 575 с.
25. Кочур Г. Джованні Боккаччо: Вступна стаття до видання Декамерону 1964 року у перекладі Миколи Лукаша / Григорій Кочур // Дж. Боккаччо. Декамерон. Х.: Фоліо, 2004. С. 3-26.
26. Колісніченко Анатолій Іванович. Історія держави і політико-правових вчень Стародавньої Греції та Риму: Навч. посіб. для студ. вищ. закл. освіти, що навч. За напрямом політологія та правознавство / Миколаївський держ. гуманітарний ун-т ім. Петра Могили. Миколаїв : Видавництво МФ НаУКМА, 2002. 274с
27. Літопис Руський. К., 1989.
28. Макарчук С. Писемні джерела з історії України: Курс лекцій. Львів: Світ, 1999.
29. Малій Ольга Володимирівна. Історія стародавнього світу. Життя людей у первісні Часи. Історія Стародавнього Сходу: Робочий зошит. К. : Абрис, 2000. 79с.
30. Наливайко Д. Очима Заходу: Рецепція України в Західній Європі XI- XVIIIст. К., 1998.
31. Нариси з історії дипломатії України / Відп. ред. В.А.Смолій. 2001.
32. Плутарх. Порівняльні життєписи. К., 1991.
33. Повесть минулих літ.
34. Подаляк Н. Г. Таємна дипломатія: папа Григорій VII і великий київський князь Ізяслав Ярославич // Науковий вісник Дипломатичної академії України. К., 1998. Вин. 1. С. 40-42.
35. Репецький В. М. Дипломатичне і консульське право / В. М. Репецький. 2-ге вид., переробл. і допов. К. : Знання, 2006. 372 с.
36. Романюк Наталія Іванівна. Історія дипломатії: (Програма курсу і плани семінарських занять для студ. ф-ту міжнародних відносин) / Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. Факультет міжнародних відносин. Луцьк : Редакційновидавничий відділ "Вежа" Волинського держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000. 30с
37. Ржевська В.С. Міжнародно-правові ідеї Данте Аліґ'єрі щодо підтримки миру / В. С. Ржевська / Часопис Київського університету права. 2013. № 1. С. 316–320
38. Санцевич А.В. Джерелознавство з історії Української РСР /1917 – 1941/. К.: Наукова думка, 1981.
39. Сарнацький О.П. Міжнародні відносини та світова політика (пер. пол. XVII ст. – 1918 р.): Навч. посіб. Запоріжжя: «Інтер-М», 2015. 397 с.
40. Слово про закон і благодать
41. Тимченко Л.Д. Міжнародне право: підручник / Л.Д. Тимченко, В.П. Кононенко. К.: Знання, 2012. 631 с. (Вища освіта XXI століття)
42. Троян І. Трансформація ідеї державного суверенітету в системі міжнародних відносин XV–XVII ст. // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. Випуск 21. С. 33–39.
43. Федченко П.М. Преса та її попередники К., 1969

44. Хижняк І. А. Нова історія міжнародних відносин у системному форматі (1648-1918): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І. А. Хижняк К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2009. 224 с.
45. Ціватий В.Г. Європейська зовнішня політика доби раннього Нового і Нового часу: проблеми інституціоналізації // Науковий вісник Дипломатичної академії України. К., 2000. Вип. 4. С. 268-274.
46. Ціватий В.Г. Данте Аліґ'єрі: політичний діяч, поет і дипломат / Вячеслав Ціватий // Зовнішні справи. 2016. №2. С. 26-31.
47. Ціватий В.Г. Політика, дипломатія і фортуна Нікколо Макіавеллі: погляд із ХХІ століття. Зовнішні справи. 2014. № 8. С. 52-53.
48. Ціватий В.Г. Інституції та дилеми європейської дипломатичної практики доби раннього Нового часу (XVI-XVIII ст.). Науковий вісник Дипломатичної академії України. 2016. Вип. 23. Ч. I. Серія «Історичні науки». С. 136-141.
49. Ціватий В.Г. Нікколо Макіавеллі (1469-1527): політико-дипломатичні погляди і діяльність (у вимірах ХХІ століття). Науковий вісник Дипломатичної академії України. 2013. Вип. 20. С. 250-252.
50. Цольнер Е. Історія Австрії. Львів, 2001. 712 с.
51. Шалагінова Олександра Іллівна, Шалагінов Борис Борисович. Історія стародавнього світу. К. : Зодіак-Еко, 2003. 255с
52. Юрій М. Ф. Політологія : підручник / М. Ф. Юрій. К. : Дакор, 2006. 256 с

Викладач кандидат історичних наук, доцент Бурачок Л.В.